

EUROPEAN SECURITY CHALLENGES AND THE US FOREIGN POLICY Ebrahim Mottaghi Abstract.....	1
NEW APPROACHES TO DEVELOPMENT STRATEGIES: SOUTH-EAST ASIAN EXPERIENCES Mohammad Ali Khatib, Edmund Mirzakhani & Manda Shemirani Abstract.....	2
THE CHINESE VIEW OF INTERNATIONAL RELATIONS: AN INTRODUCTION S.Javad Tahaie and Maryam Atabaki Abstract.....	2
AN ANALYTICAL EVALUATION OF THE BIOLOGICAL WEAPONS CONVENTION S.Ahmad Mirzaie Abstract.....	3
ECONOMIC CRISIS AND POLITICAL REGIME CHANGE Mark J. Gasiorowski Translated by Homeira Moshirzadeh Abstract.....	3
MYTHS OF SOVIET-IRANIAN RELATIONS Muriel Atkin Translated by Elaheh Koulaie Abstract.....	4
WHITHER THEORIES OF STATE? Martin Carnoy Translated by Abolfazl Delavari Abstract.....	5
THE CENTERS FOR STRATEGIC RESEARCH IN SEVENTEEN COUNTRIES : AN OVERVIEW S. Hossein Mirjalili Abstract.....	5

آشنایی با عناوین و موضوعات پژوهشی مراکز تحقیقات

استراتژیک در هفده کشور منتخب جهان

سیدحسین میرجلیلی

پیشگفتار

تصمیم‌گیری در مورد اینکه چه موضوعی را باید در دستور کار مراکز تحقیقات استراتژیک قرار داد، کاملاً به تعریف ما از استراتژی وابسته است. در عرف مراکز پژوهشی استراتژی گاه در معنای بسیار محدود نظامی به کار برده می‌شود. در این کاربرد استراتژی عبارت است از: «سنجیدن وضع خود و حریف و طرح نقشه برای روبرو شدن با حریف در مناسب‌ترین وضع». روشن است که استراتژی به این مفهوم در حوزه پژوهشی مراکز نظامی و دانشکده‌های نظامی قرار می‌گیرد. گاه استراتژی به مفهوم وسیع‌تری به کار برده می‌شود که می‌توان آن را تعریف سیاسی استراتژی نامید. مطابق این تعریف استراتژی عبارت است از «سیع همه امکانات و تغییر دادن شرایط در جهت مناسب برای رسیدن به یک هدف اساسی». در این تعریف به طور تلویحی باز هم نوعی از «تقابل» و احیاناً «اصطکاک» منافع میان یک مجموعه با سایر مجموعه‌ها مفروض گرفته می‌شود. به همین دلیل به طور معمول پژوهش‌های استراتژیک بیشتر با جهتگیری «سیاست خارجی و روابط بین‌الملل» و «مسایل نظامی و تسلیحاتی» صورت می‌پذیرد. در واقع اغلب مراکز تحقیقات استراتژیک در جهان نیز بر مبنای چنین تصویری از استراتژی خط مشی‌های پژوهشی خود را ترسیم می‌نمایند.

در کنار این دو تعریف محدود، استراتژی در برخی از مراکز به عنوان «روش کلی برای

رسیدن به هدفی کلی» تعریف می‌شود. در این حالت مطالعات استراتژیک شامل بحث از مجموعه راهها، روشها و خط‌مشی‌های کلی می‌شود که راه رسیدن به هدفهای نهایی را مشخص می‌کنند. حیطه فعالیت مراکز تحقیقات استراتژیک به این معنا بسیار گسترده و وسیع خواهد بود. مرکز تحقیقات استراتژیک در ایران نیز به چنین تصویری از استراتژی بنا شده است، به همین دلیل در عین شباهتهای احتمالی با سایر مراکز پژوهشی دیگر جهان محدوده گسترده‌تری را شامل می‌گردد.

گزارش حاضر، فعالیت برخی از مشهورترین مراکز تحقیقات استراتژیک در جهان را به اختصار باز می‌گوید.

مقدمه

حدود ۳۲۵ مرکز مطالعات استراتژیک در ۷۰ کشور جهان به طور رسمی فعالیت دارند.^(۱) این مراکز در اروپا، آسیا، آمریکای لاتین، آفریقا و خاورمیانه پراکنده‌اند و قدمت زمانی بیش از یکصد و هفتاد سال دارند، به عبارت دیگر از سال ۱۸۱۸ میلادی پا به عرصه وجود نهاده‌اند.

روند ایجاد مراکز جدید مطالعات استراتژیک در جهان از نیمه دوم دهه ۱۹۸۰ شتاب خاصی به خود گرفته است. به گونه‌ای که تعداد کشورهایی که از سالهای دهه ۱۹۸۰ اقدام به تأسیس مراکز جدید استراتژیک نموده‌اند به طور مداوم افزایش یافته است. از طرف دیگر مفهوم مطالعات استراتژیک در حال دگرگونی و گسترش بوده است. بدین ترتیب که از مفاهیم نظامی آغاز شده و با در دست گرفتن قدرت سیاسی توسط نظامیان در جهان، به قلمرو دانش سیاسی جهان راه یافته و سرانجام موضوعات اقتصادی را در بر گرفته است. به طوری که هم اکنون مراکز مطالعات استراتژیک در امور نظامی، سیاسی و اقتصادی در جهان فعالیت دارند.

مراکز مطالعات استراتژیک جهان به دو دسته مستقل و وابسته تقسیم می‌شوند. مراکز مستقل نتایج مطالعات خود را در سمینارهای بین‌المللی عرضه می‌کنند یا در اختیار مؤسسات سفارش دهنده قرار می‌دهند. در حالی که مراکز وابسته برای تشکیلات دولت و در جهت مصالح ملی فعالیت می‌نمایند.

یک مؤسسه بین‌المللی نیز به نام اختصاری I.I.S.S.^(۲) وجود دارد که در انگلستان (لندن) فعالیت عمومی مربوط به تمام مراکز مطالعات استراتژیک در جهان را در اختیار دارد.^(۳)

مراکز تحقیقات استراتژیک در برخی کشورها:

۱- آرژانتین

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در آرژانتین عبارتند از: و داخل برانتر سال تأسیس است و:

- 1) *Argentine Center of Strategic Studies (1980)*
- 2) *Center for European - Latin American Research (1983)*
- 3) *Argentine Council for International Relations (1978)*
- 4) *Facultad Latinoamericana de ciencias sociales (1974)*
- 5) *Buenos Aires Institute of Strategic Studies Foundation (1989)*

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - پیامدهای استراتژیک ادغام آرژانتین و برزیل در منطقه آتلانتیک شمالی.
- ۲ - اروپای واحد و پیامدهای آن برای آمریکای لاتین.
- ۳ - آتلانتیک جنوبی و روابط بین انگلستان و آرژانتین.
- ۴ - پیامدهای مذاکرات دور اروگوئه گات و اثرات آن بر اقتصاد آرژانتین.
- ۵ - روابط متقابل میان تقویت دموکراسی و تعدیل اقتصادی.
- ۶ - همکاری اقتصادی و اذعام فیزیکی آرژانتین و شیلی.

۲- استرالیا

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در استرالیا عبارتند از:

- 1) *Australia Defence Studies Center (1987)*
- 2) *Center for Peace and Conflict Studies (1988)*

3) *Peace Research Center*(1984)

4) *Strategic and Defence Studies Center*(1966)

5) *Univeraity of Melbourne* (1940)

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

۱ - بررسی منطقه آسیا - پاسفیک.

۲ - تجارت تسلیحات توسط استرالیا (در آینده).

۳ - اهمیت استراتژیکی هند برای استرالیا.

۳- اتریش

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در اتریش عبارتند از:

1) *Institute for strategic Research at National Defence Academy* (1969)

2) *International Institute for peace* (1957)

3) *Austrain Institiute for International Affairs* (1978)

4) *University Center for Peace Research* (1973)

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

۱ - پتانسیل برخوردهای آتی در اروپا بویژه اروپای شرقی و اروپای جنوب شرقی.

۲ - وضعیت کشورهای کوچک اروپایی در روابط کنونی نظام بین‌المللی.

۳ - روابط اقتصادی اتریش با آلمان.

۴ - اتریش و سیاست علم و تکنولوژی اروپا.

۴- بلژیک

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در بلژیک عبارتند از:

1) *Defence Study Center* (1978)

- 2) *Center for Strategic Studies (1985)*
- 3) *Center for European Policy Studies (1983)*
- 4) *Center for Strategic Studies (1979)*
- 5) *Peace Research and Information Group (1979)*
- 6) *European Institute for Peace and Security (1983)*
- 7) *Royal Institute for International Relations (1947)*

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - همکاری با کشورهای اروپای شرقی و مرکزی بر اساس روابط دو جانبه.
- ۲ - بررسی موضوعات پولی و اقتصاد کلان در اروپا.
- ۳ - بانک مرکزی اروپا.

۵- برزیل

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در برزیل عبارتند از:

- 1) *Brazilian Center for Strategic Studies (1981)*
- 2) *Center for Strategic Studies (1983)*
- 3) *Escola Superior de Guerra (1949)*
- 4) *Institute for International Relations (1979)*
- 5) *Rio - Branco Institute (1945)*
- 6) *Strategic Studies Center of UNICAMP (1985)*

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - وحدت اروپا از دیدگاه اقتصادی.
- ۲ - مسایل خاورمیانه در پایان قرن حاضر.

- ۳ - مشکلات بخش انرژی در برزیل.
- ۴ - آمریکای لاتین و فرآیند ادغام اروپا.
- ۵ - تکنولوژی و سیاست خارجی در برزیل.

۶- کانادا

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در کانادا عبارتند از:

- 1) *Canadian Center for Arms Control and Disarmament (1983)*
- 2) *Canadian Institute for International Peace and Security (1984)*
- 3) *Canadian Institute of International Affairs (1928)*
- 4) *Canadian Institute of Strategic Studies (1976)*
- 5) *Center for Conflict Studies (1980)*
- 6) *Center for International and Strategic Studies (1982)*
- 7) *Center for International Relations (1975)*
- 8) *Quebec Center for International Relations (1971)*
- 9) *Institute of Peace and Conflict Studies (1976)*
- 10) *Norman Paterson School of International Affairs (1966)*
- 11) *Strategic Studies Program, University of Calgary (1980)*

ب - برخی پروژه‌ها و طرحهای تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - همگرایی اقتصادی.
- ۲ - تنوع و گوناگون سازی کنترل‌های صادراتی.
- ۳ - بازسازی صنایع دفاعی کانادا.
- ۴ - بررسی امکان پیش‌بینی‌های استراتژیک. (به طور سالانه)

- ۵ - بررسی منافع ملی کانادا در آمریکای لاتین.
- ۶ - روابط (اقتصادی) کانادا و انگلستان.
- ۷ - روابط اقتصادی بین‌المللی.
- ۸ - صنایع نظامی کانادا و تجارت تسلیحات.
- ۹ - منطقه آزاد آمریکای شمالی.
- ۱۰ - موقعیت استراتژیک کانادا.

۷- چین

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک چین عبارتند از:

- 1) *Beijing Institute for International Strategic Studies (1979)*
- 2) *China Institute of Contemporary International Relations (1980)*
- 3) *China Institute of International Studies (1956)*
- 4) *Institute of World Development Under China Development Institute (1990)*
- 5) *Shanghai Institute for International Studies (1990)*

شورشیگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - روندهای کلی توسعه اقتصادی و سیاسی کشورها در دهه ۱۹۹۰.
- ۲ - مشکلات برقراری روابط شمال و جنوب.
- ۳ - پیامدهای ظهور ژاپن در عرصه جهانی.
- ۴ - ارزیابی اصلاحات گورباچف در شوروی سابق.
- ۵ - چشم انداز همکاری اقتصادی در منطقه آسیا - پاسیفیک.
- ۶ - ادغام اروپا.

۷ - پیامدهای وحدت مجدد دو آلمان.

۸ - رکود اقتصادی آمریکا.

۹ - ابعاد و ویژگیهای اقتصاد سرمایه‌داری معاصر.

۱۰ - اقتصاد ژاپن.

۸- مصر

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک مصر عبارتند از:

1) *Center for Political Research and Studies (1985)*

2) *Center for Political and Strategic Studies (1968)*

3) *National Center for Middle East Studies (1990)*

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

۱ - تجزیه و تحلیل سیاست بخش عمومی در مصر.

۲ - امنیت منطقه‌ای در خاورمیانه.

۳ - نقش عوامل داخلی و خارجی در تصمیم‌گیری استراتژیک.

۴ - انقلاب علمی - تکنولوژیک و اثرات آن بر امنیت ملی کشورهای جهان سوم.

۵ - ساختار سیاسی - اقتصادی در جامعه عرب.

۶ - وحدت اروپا و جهان عرب.

۷ - خصوصی سازی در کشورهای عربی.

۸ - مسایل جاری کشورهای عربی.

۹- فرانسه

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک فرانسه عبارتند از:

1) *Centre d'Etudes de Defense et Securite International (1977)*

- 2) *Centre d'Etudes et de Recherches Internationales (1952)*
- 3) *Centre d'Etudes et de Recherches Sur L'Armée (1974)*
- 4) *Centre for Advanced Studies on Modern Africa and Asia(1936)*
- 5) *Centre for Interdisciplinary Research on Peace and Strategic Studies (1981)*
- 6) *Law and Defence Research Center (1982)*
- 7) *Centre d'Etude des Relations entre Techonologies et Strategies(1987)*
- 8) *Foundation Pour Les Études de Defence National (1972)*
- 9) *European Pacific Institute (1982)*
- 10) *French Institute of Polemology (1979)*
- 11) *French Institute of International Relations (1979)*
- 12) *Institute for Security Studies, Western European Union (1990)*

ب - برخی پروژه‌های تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - اقتصاد دفاعی و خلع سلاح.
- ۲ - روابط اقتصادی بین‌المللی.
- ۳ - روابط اقتصادی ایران - ترکیه.
- ۴ - روابط مصر - سودان.
- ۵ - اسلام در جنوب شرقی آسیا.
- ۶ - استراتژی جهانی آمریکا.
- ۷ - کنترل صادرات اقلام استراتژیک. (منابع استراتژیک)
- ۸ - ایجاد و توسعه صنایع نظامی.
- ۹ - ادغام اروپا و همکاری در تکنولوژی برتر.

۱۰ - آینده صنایع تسلیحاتی در جهان

۱۱ - ارتباط پیمان ناتو و فرانسه.

۱۰- آلمان

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک آلمان عبارتند از:

- 1) *Peace Research and European Security Studies (1983)*
- 2) *Center on Transatlantic Foreign and Security Policy Studies (1986)*
- 3) *Federal Institute for Soviet and International Studies (1961)*
- 4) *Deutsches Orient Institute (1960)*
- 5) *Research Institute of The German Society for Foreign Affairs(1955)*
- 6) *Protestant Institute for Interdisciplinary Research (1958)*
- 7) *Peace Research Institute - Frankfurt (1970)*
- 8) *Institute for Development and Peace (1990)*
- 9) *Institute for Peace Research and Security Politics at the University of Hamburg(1971)*
- 10) *Institute for Peace and Conflict Research (1990)*
- 11) *Institute of Political Science (1951)*
- 12) *Institute of Security Studies (1983)*
- 13) *German Armed forces Institute for Social Research (1974)*
- 14) *Research Institute for International Politics and Security (1962)*
- 15) *University of Law and administration (1990)*

ب - برخی پروژه‌ها و طرحهای تحقیقاتی عبارتند از:

۱ - بررسی توسعه اقتصادی کنونی در خاورمیانه و خاور نزدیک بویژه ایران، ترکیه،

- اسرائیل و اتحادیه عرب.
- ۲ - روند صنعتی شدن در چند کشور منتخب.
- ۳ - ادغام اقتصادی در جهان.
- ۴ - سیاست خاورمیانه‌ای آلمان.
- ۵ - پیامدهای وحدت آلمان بر اقتصاد جهانی.
- ۶ - روابط فرانسه - آلمان و انگلیس - آلمان.
- ۷ - سیاست اقتصاد خارجی ژاپن.
- ۸ - بحران بدهی‌های بین‌المللی.
- ۹ - نبرد اقتصادی بین‌المللی.
- ۱۰ - سیاست ملی کردن (در مقابل خصوصی سازی).
- ۱۱ - اثرات تکنولوژی.
- ۱۲ - اقتصاد بین‌الملل.
- ۱۳ - انتقال اقتصادی اروپای شرقی.

۱۱- هند

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک هند عبارتند از:

- 1) Center for Policy Research (1973)
- 2) Center for The Study of Developing Societies (1963)
- 3) Institute for Defence Studies and Analysis (1965)
- 4) School of International Studies

ب - برخی عناوین تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - سیستم پارلمانی هند.

- ۲ - سیاستگذاری در هند (اقتصادی).
- ۳ - سیاستهای پرسنلی در شرکتهای بخش عمومی.
- ۴ - اقتصاد سیاسی حمایت گرایی.
- ۵ - خانه سازی در هند.
- ۶ - سیاست صنایع نساجی در هند.
- ۷ - توسعه روستایی.
- ۸ - جهان اسلام.
- ۹ - اهمیت استراتژیکی منطقه اقیانوس هند در دوره پس از جنگ سرد.
- ۱۰ - امنیت در خلیج فارس.

۱۲ - اسرائیل

الف - مراکز تحقیقات استراتژیکی فلسطین اشغالی عبارتند از:

- 1) *The Leonard Davis Institute for International Relations (1974)*
- 2) *Moshe Dayan Center for Middle Eastern and African Studies (1959)*
- 3) *Jaffee Center for Strategic Studies (1977)*

ب - برخی عناوین تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - روابط دو جانبه اسرائیل با قدرتها.
- ۲ - مهاجرت یهودیان.
- ۳ - موضوعات جاری خاورمیانه.
- ۴ - بنیادگرایی اسلامی در فلسطین.
- ۵ - کنترل تسلیحاتی خاورمیانه.
- ۶ - توازن نظامی خاورمیانه.

- ۷- فرآیند صلح اسرائیل - سوریه.
- ۸- استراتژی محوری برای اسرائیل.
- ۹- آینده صنایع تسلیحاتی اسرائیل.
- ۱۰- تحلیل بحران خلیج فارس.
- ۱۱- نقش اردن در حل مسأله فلسطینیان.

۱۳- ژاپن:

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک ژاپن عبارتند از:

- 1) *Asian Affairs Research Council (1964)*
- 2) *Institute for Domestic and International Policy Studies (1981)*
- 3) *Institute of International Relations for Advanced Studies on Peace and Development in Asia, Sophia University (1969)*
- 4) *Japan Institute of International Affairs (1959)*
- 5) *Japanese Institute of Sea Power (1970)*
- 6) *Joint Research Center of International Relations (1971)*
- 7) *Kajima Institute of International Peace (1966)*
- 8) *National Defense Academy (1952)*
- 9) *National Institute for Defense Studies (1974)*
- 10) *National Institute for Defense Studies (1974)*
- 11) *Nomura Research Institute, Policy Research Department (1965)*
- 12) *Research Institute for Peace and Security (1978)*
- 13) *Yomiuri Research Institute (1982)*

ب - برخی عناوین تحقیقاتی عبارتند از:

۱ - آسیا و تغییر نظام سوسیالیستی.

۲ - ژاپن و ایالات متحده آمریکا.

۳ - مطالعات پیرامون همکاری در منطقه پاسیفیک.

۴ - نقش ژاپن در قرن ۲۱.

۱۶ - کره جنوبی

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک کره جنوبی عبارتند از:

- 1) *Institute for Far Eastern Studies (1972)*
- 2) *Institute of Foreign Affairs and National Security (1963)*
- 3) *Institute of International Peace Studies (1979)*
- 4) *Korea Institute for Defense Analysis (1979)*
- 5) *Korean Institute of International Studies (1965)*
- 6) *Presidential Commission on the 21st Century (1989)*
- 7) *Research Institute on National Security Affairs (1972)*
- 8) *Research Institute for National Unification (1991)*
- 9) *Sejong Institute (1983)*

ب - برخی عناوین تحقیقاتی عبارتند از:

۱ - فرآیند ایجاد سیستم سوسیالیستی در کره شمالی.

۲ - مطالعه درباره کشورهای در حال توسعه.

۳ - سوسیالیسم برمه.

۴ - سازماندهی مجدد نظام جدید جهانی.

۵ - کره جنوبی و جهان سوم.

- ۶ - وحدت دو کره.
- ۷ - صلح جهانی.
- ۸ - همکاری نظامی کره با سایر کشورها.
- ۹ - اقتصاد دفاعی کره.
- ۱۰ - سیستم مدیریت منابع.
- ۱۱ - رشد اقتصادی و توسعه متوازن.
- ۱۲ - گسترش نوآوریهای علمی و تکنولوژیکی.
- ۱۳ - رفاه اجتماعی و اقتصادی.
- ۱۴ - کره در قرن ۲۱.
- ۱۵ - کیفیت زندگی کره‌ای‌ها.
- ۱۶ - بررسی فرمول کشورهای مشترک‌المنافع برای وحدت دو کره.
- ۱۷ - تحلیل موضوعات جاری اقتصاد کره.
- ۱۸ - ادغام اقتصادی منطقه‌ای.

۱۵ - پاکستان پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در پاکستان عبارتند از:

- 1) Area Study Centre for Middle East an Arab Countries (1973)
- 2) Institute of Strategic Studies (1973)
- 3) Pakistan Institute of International Affairs (1947)
- 4) Quaid - I - Azam University (1974)

ب - برخی عناوین تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - سیاست پاکستان در قبال ایران (۸۰-۱۹۴۷).

- ۲ - دولتهای خاورمیانه و روابط با یکدیگر، مطالعه موردی همکاری منطقه‌ای پاکستان - ایران و ترکیه در چهارچوب آکو.
- ۳ - بحران افغانستان.
- ۴ - توسعه آسیا - پاسیفیک.
- ۵ - چگونگی هدایت حوادث و وقایع جهانی.
- ۶ - ایران و افغانستان.
- ۷ - کاپیتالیزم در مقابل کمونیسم.
- ۸ - توسعه مناطق خلیج فارس.

۱۶ - انگلستان

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در انگلستان عبارتند از:

- 1) *Arab Research Centre (1979)*
- 2) *Centre for Arab Gulf Studies (1980)*
- 3) *Centre for Conflict Analysis (1965)*
- 4) *Centre for Defence and International Security Studies (1990)*
- 5) *Centre for Defence Studies (1990)*
- 6) *Centre for Defence Studies (1976)*
- 7) *Centre of Near and Middle Eastern Studies (1966)*
- 8) *Council for Arms Control (1981)*
- 9) *Ditchley Foundation (1958)*
- 10) *Institute of Commonwealth Studies, University of London (1989)*
- 11) *Institute for European Defence and Strategic Studies (1980)*
- 12) *Institute of Latin American Studies (1965)*

- 13) *International Boundaries Research Unit (1989)*
- 14) *International Institute for Strategic Studies (1958)*
- 15) *King's College, London (1964)*
- 16) *Military Technology and Arms Limitation Group (1971)*
- 17) *Mountbatten Centre for International Studies (1990)*
- 18) *National Committee for The Study of International Affairs (1977)*
- 19) *Oxford University.*
- 20) *Research Institute for The Study of Conflict and Terrorism (1989)*
- 21) *Royal Institute for International Affairs (1920)*
- 22) *Royal Naval College (1900)*
- 23) *Royal United Services Institute for Defence Studies (1831)*
- 24) *Science Policy Research Unit (1966)*
- 25) *Staffordshire Polytechnic (1975)*
- 26) *University College of Wales (1919)*
- 27) *University of Bradford (1973)*

ب - برخی عناوین تحقیقاتی عبارتند از:

- ۱ - جنبه‌های اقتصادی - سیاسی خاورمیانه.
- ۲ - روابط آینده بین ترکیه و کشورهای عربی بعد از جنگ خلیج فارس.
- ۳ - ایجاد بانک اطلاعاتی (Database) برای خلیج فارس.
- ۴ - تکنولوژی وابسته.
- ۵ - تکنولوژی اطلاعات.

- ۶- وابستگی امور دفاعی انگلستان به تکنولوژی خارجی.
 - ۷- صنایع دو منظوره.
 - ۸- بازارهای دو منظوره.
 - ۹- سیاست دفاعی اروپا و اثرات اقتصادی آن.
 - ۱۰- پیامدهای اقتصادی - صنعتی بازنگری در ساختار قدرت ناتو.
 - ۱۱- اثرات منطقه‌ای کاهش هزینه‌های نظامی در انگلستان.
 - ۱۲- بررسی وضعیت ترکیه.
 - ۱۳- مطالعات مربوط به ایران.
 - ۱۴- فرهنگ و جوامع اسلامی.
 - ۱۵- نقش کشورهای مشترک المنافع انگلستان در امور جهانی.
 - ۱۶- شوروی بعد از پروستریکا.
 - ۱۷- دفاع اقتصادی.
 - ۱۸- امنیت منطقه‌ای در خاورمیانه.
 - ۱۹- انرژی و محیط زیست، نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
 - ۲۰- تکنولوژی ارتباطات.
 - ۲۱- تکنولوژی و کشورهای در حال توسعه.
 - ۲۲- جنبه‌های اقتصادی روشهای جایگزین امنیت اروپا.
 - ۲۳- منابع هوا - فضا.
 - ۲۴- تخصیص منابع و توسعه اقتصادی.
- ۱۷- ایالات متحده آمریکا

الف - مراکز تحقیقات استراتژیک در ایالات متحده عبارتند از:

- 1) *American Enterprise Institute for Public Research (1943)*
- 2) *American Society (1965)*
- 3) *Arms Control Association (1971)*
- 4) *The Brookings Institution (1916)*
- 5) *Carnegi Endowment for International Peace (1910)*
- 6) *Carter Center (1982)*
- 7) *Cato Institute (1977)*
- 8) *Center for Defense and Strategic Studies (1987)*
- 9) *Center for foreign Policy Development.*
- 10) *Center for International Affairs (1958)*
- 11) *Center for International and Strategic Studies (1975)*
- 12) *Center for International Security and Arms Control (1983)*
- 13) *Center for International Security Studies at Maryland (1987)*
- 14) *Center for International Studies (1951)*
- 15) *Center for Naval Analyses (1942)*
- 16) *Center for Russian and Soviet Studies, Monterey Institute of International Studies (1986)*
- 17) *Center for Science and International Affairs (1973)*
- 18) *Center for Security Policy (1988)*
- 19) *Center for Strategic and Interantional Studies (1962)*
- 20) *Center for the Study of foreign Affairs, Foreign Service Institute(1991)*

- 21) *Center of International Studies, Princeton University (1952)*
- 23) *Council on foreign Relations(1921)*
- 24) *Defense and Arms Control Studies (1976)*
- 25) *Defense Forecasts, Inc (1984)*
- 26) *Federation of American Scientiststs Fund (1946)*
- 27) *Foreign Policy Research Institute (1955)*
- 28) *Graduate School of International Studies and North - South Center(1983)*
- 29) *W. Averell Harriman Institute for Advanced Study of the Soviet Union (1982)*
- 30) *The Heritage Foundation (1973)*
- 31) *Hoover Institution on War, Revolution and Peace (1919)*
- 32) *Hudson Institute (1961)*
- 33) *Institute for Defense and Disarmament Studies (1980)*
- 34) *Institute for East - West Security Studies (1981)*
- 35) *Institute for Foreign Policy Analysis, Inc. (1976)*
- 36) *Institute for Global Security Studies (1986)*
- 37) *Institute for the Study of Diplomacy (1978)*
- 38) *Institute of East - Asian Studies (1978)*
- 39) *Institute of Inter-American Studies, Unirersity of Miami (1969)*
- 40) *Institute of War and Peace Studies (1951)*
- 41) *International Peace Academy (1968)*

- 42) *International Peace Research Association (1965)*
- 43) *International Policy Studies Division, Monterey Institute of International Studies (1981)*
- 44) *International Relations Program , East - West Center (1960)*
- 45) *International Security Studies Program (1971)*
- 46) *International Strategic Studies Association (1982)*
- 47) *Johns Hopkins Foreign Policy Institute (1980)*
- 48) *Keck Center for International and Strategic Studies (1981)*
- 49) *Johns Hopkins School of Advanced International Studies (1990)*
- 50) *Helen Kellogg Institute for International Studies (1982)*
- 51) *Lyman L. Lemnitzer Center for NATO and European Community Studies (1979)*
- 52) *Mershon Center of the Ohio State University (1967)*
- 53) *Middle East Studies Association of North America (1966)*
- 54) *Monterey Institute of International Studies (1955)*
- 55) *Mosher Institute for Defense Studies (1988)*
- 56) *John M. Olin Institute for Strategic Studies (1988)*
- 57) *Pacific Institute for Studies in Development , Environment and Security (1987)*
- 58) *Peace Studies Program, Cornell University (1970)*
- 59) *Program in Arms control, Disarmament and International Security. (1978)*

- 60) *Program in Science and Technology for International Security (1978)*
- 61) *RAND Corporation (1948)*
- 62) *Stanley Foundation (1956)*
- 63) *Henry L. Stimson Center. (1989)*
- 64) *Roger Thayer Stone Center for Latin American Studies (1964)*
- 65) *United States Institute of Peace*
- 66) *United States Strategic Institute (1972)*
- 67) *US Center for Research and Education on Strategy and Technology (1989)*
- 68) *Washington Institute for Near East Policy (1985)*
- 69) *Thomas J. Watson Jr. Institute for International Studies (1986)*
- 70) *Woodrow Wilson International Center for Scholars (1968)*
- 71) *World Policy Institute (1983)*
- 72) *World Resources Institute (1982)*

ب- برخی از موضوعات مورد پژوهش در مراکز تحقیقات استراتژیک آمریکا عبارتند از:

- ۱- مطالعات مربوط به سیاستگذاری اقتصادی.
- ۲- مطالعات مربوط به سیاستهای پولی و مالی.
- ۳- مطالعات مربوط به تجارت و مالیه بین الملل.
- ۴- آلمان متحد و آینده اروپا.
- ۵- استراتژیهای امنیت غذایی.
- ۶- مطالعات مربوط به خاورمیانه.

- ۷ - مطالعات مربوط به آمریکای لاتین.
- ۸ - همکاریهای اقتصادی آمریکا - شوروی سابق.
- ۹ - اقتصاد و امنیت ملی.
- ۱۰ - مدیریت کشمکش در خاورمیانه.
- ۱۱ - سیاست تکنولوژی.
- ۱۲ - منابع طبیعی و امنیت ملی.
- ۱۳ - نوسازی و توسعه اقتصادی.
- ۱۴ - ادغام اقتصادی و امنیت ملی.
- ۱۵ - انرژی و آلودگیهای آن.
- ۱۶ - محیط زیست و اقتصاد منابع.
- ۱۷ - جنگلهای مناطق حاره‌ای.
- ۱۸ - اقتصاد کلان توسعه پایدار.
- ۱۹ - محیط زیست و مالیات بر انرژی.
- ۲۰ - وضعیت حمل و نقل جهانی در قرن آینده.
- ۲۱ - شاخصهای محیط زیست.
- ۲۲ - انتقال تکنولوژی.
- ۲۳ - بررسی شرکتهای فراملیتی.
- ۲۴ - استراتژیهای همکاریهای صنعتی آمریکا با سایر قدرتها.
- ۲۵ - پیامدهای اقتصادی هزینه‌های نظامی آمریکا- انگلیس و شوروی سابق.
- ۲۶ - منابع آب در جهان.
- ۲۷ - اقتصاد و امنیت.

- ۲۸- روشهای مختلف دستیابی به توسعه اقتصادی.
- ۲۹- سیاستهای بخش عمومی برای عدالت اجتماعی.
- ۳۰- روابط آمریکا - چین.
- ۳۱- روابط آمریکا - کانادا.
- ۳۲- سیاست مواد غذایی در آمریکا.
- ۳۳- شیوه‌های انتقال از اقتصاد دستوری به اقتصادی بازار.
- ۳۴- روشها و پیامدهای خصوصی سازی.
- ۳۵- شیوه گسترش فرهنگ کارآفرینان و تصمیم‌گیری درباره میزان تأثیر دولت رفاه.

یادداشت

۱- تا ژانویه سال ۱۹۹۲.

- 2) International Institute for Strategic Studies.
- 3) Nicoline Vander Woerd, *World Survey of Strategic Studies Centres*, London, 1992.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی